

[Hilmar Baunsgaard.]

grundlag, der er indtil nu, dog har været enig om én ting: at man ikke ville lægge sig fast på noget standpunkt, førend to forudsætninger var blevet opfyldt. For det første, at der tilvejebringes klarhed over, hvilke opgaver og hvilken myndighed man i givet fald ville tillægge nævnet, f. eks. om nævnets responsa skulle have en slags domstolsbindende virkning, og for det andet, at der skaffes nærmere klarhed over de berørte erhvervsorganisationers stilling til nævnet.

Vi er i det radikale venstre enig i, at der kan være noget tiltalende i tanken om et opinionsnævn. På den anden side deler vi en række af de betæneligheder, der er anført mod nævnet, sådan som det har været drøftet, men vi finder det rigtigt, at man, inden man tager endeligt standpunkt, stifter nærmere bekendtskab med den indstilling og får den belysning, som beretningen omtaler og netop omtaler på en så neutral måde, at den jo ikke har bundet noget parti.

I konkurrencelovskommissionens betænkning findes der jo argumenter for og imod, men jeg vil også gerne gøre dem, der skal beskæftige sig med arbejdet i udvalget, og andre interesserede opmærksom på en artikel af dr. jur. Hardy Andreasen i Ugeskrift for Retsvæsen. Jeg tror, der er grund til at overveje også de argumenter, som dr. Hardy Andreasen fremfører i Ugeskriftet.

I øvrigt er lovforslagets indhold jo uændret fra i foråret, og derfor er der ikke grundlag for flere principielle betragtninger vedrørende de fremsatte lovforslag. Der er vel grund til at regne med — sådan har jeg forstået handelsministerens fremsættelse — at vi kommer til at vente et stykke tid på resultatet af den nævnte undersøgelse; jeg tror, at det alle forhold taget i betragtning vil være rigtigt at afvente en undersøgelse.

Jeg ville gerne i anledning af den diskussion, der har været i dag, fremsætte en enkelt betragtning, i særlig grad foranlediget af de udtalelser, som fru Gunhild Due fremsatte. Jeg tror, vi alle kan erkende, at vi i spørgsmålet om afsætningen og dens forskellige former, herunder reklame, er inde på områder, der må have en almindelig samfundsinteresse, men meget ofte vender man sig mod de afsætningsformer, som det moderne erhvervsliv tager i anvendelse, på en

måde, der ligesom lader ane, at man ikke rigtig har gjort sig klart, hvad det egentlig er for et samfund, vi lever i, og hvad det egentlig er for et samfund, man gerne vil have.

Jeg har ikke nogen forestilling om, at de, der har talt så kritisk mod de moderne afsætningsformer, er mindre interesseret end vi andre i den velstand, som det moderne industrisamfund giver os, men én ting beder jeg om at man gør sig klart: man kan ikke få industrisamfundets fordele og fornægte dets forudsætninger. Industrisamfundet med den velstand, det giver os, må nødvendigvis bygge på masseproduktion, og selv om man ikke kan lide det, må masseproduktion bygge på masseafsætning. Der er en sammenhæng, som gør, at man ikke med glæde kan tage imod industrisamfundets fordele og så vende sig imod selve dette samfunds forudsætninger. Det er masseproduktion, det er masseafsætning, og det kræver afsætningsfremmende foranstaltninger, som man bliver nødt til at lære at leve med, hvis man altså vil have industrisamfundets velstand. At der er vildskud — ja, det er der. I hvilken gren af samfundslivet er der ikke det? Men jeg må sige med al den respekt, jeg nærer for det høje ting og dets arbejde, at jeg er ikke helt sikker på, at vi herinde er bedre til at træffe de endelige og bindende beslutninger om de afsætningsformer, de enkelte erhvervs virksomheder skal foretrække, end de selv er. Jeg tror også, man skal gøre sig klart, at forbud ét sted meget let medfører en acceleration andre steder, og det vil medføre en kæde af forbud, der i det lange løb vil betyde en binding af erhvervslivet, så man ikke får industrisamfundets velstand.

(Kort bemærkning).

Gunhild Due: Jeg lader mig gerne belære af hr. Hilmar Baunsgaard, det er han meget flink til, men jeg kan bare ikke se — jeg kan godt se det dér med massesalg — hvorfor man ikke kan sige, at man kan bruge saglig oplysning, at man kan bruge saglig reklame, som siger: her er en vare, som er egnet til de og de formål, den koster det og det, den er fremstillet af det og det, de og de mennesker kan have behov for denne vare. Jeg kan ikke se, hvorfor man skal gribe til alle disse uhyrligheder med tilgift og den slags ting.